

UDAL LIBURUTEGIEN AZTERKETA EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOAN. 2004

EMAITZEN TXOSTENA

AURKIBIDEA**Orrialdea**

1.- PLANTEAMENDU METODOLOGIKOA	3
2.- EMAITZEN ANALISIAREN ALDERDI KUANTITATIBOA	6
3.- EMAITZEN ANALISIAREN ALDERDI KUALITATIBOA: LIBURUTEGIEI BISITAK	11
3.1.- LIBURUTEGIEI EGINIKO BISITEN EMAITZA NAGUSIAK	11

1.- PLANTEAMENDU METODOLOGIKOA

Estatistika honen osaketan erabilitako informazio iturriak, Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak emandako inkesta batetik ateratakoa, Euskal Autonomia Erkidegoko Udal Liburutegi Publikoek emandako datuetan oinarritzen dira.

Inkesta hau Liburutegietako Nazioarteko Estatistikaren araudira lotzen da (ISO 2789), bainan beste erakunde eta instituzio batzuk erabilitako eta interesgarri bezala kontsideratzen diren beste hainbat gaiekin osatu da.

Kultura Sailak eskaturiko informazioak, IKERTALDE Grupo Consultor-en lankidetzarekin batera, garbiketa eta ustiapen lanetan honakoa barne sartzten du:

A.- Liburutegiaren identifikazio datuak

Liburutegiaren kokapenaren informazioak –Izena eta helbidea, udalerrria, telefonoa eta kontakturako fax-a, CIF-a, etab.-, datu basean identifikatzeko kodigoa, beronen arduradunaren datuak eta liburutegiak zerbitzua ematen duen biztanle kopuruari (biztanleria heldu eta gazte eta sexuaren arabera banaturik) buruzko informazio datuak hartzen ditu kontutan.

B.- Bilduma edo liburutegi fondoa

Lau atalez osatua dago. Lehenengoan hizkuntzaren, gaiaren eta bukaerako jasotzailearen arabera liburutegian dauden fondoak tratatzen dira. Bigarren eta hirugarren atalek fondoaren eskuratzea eta lehenengo atalaren planteamenduaren arabera (hizkuntza, gaia eta bukaerako jasotzailea) bajaran eman diren fondoak hartzen dituzte kontutan.

Laugarren eta azken atalak, urtean zehar eginiko fondoaren eskuraketak, eginiko fondoaren batak eta beraien euskarriaren arabera xehetasunak (ikusentzunezko, dokumentuak, dokumentu elektronikoa eta grafikoak, etab.) barne hartzen ditu liburutegiko fondoentzat.

C.- Liburutegiaren erabiltzaileak

Atal hau beste lau azpi-ataletan banatzen da. Lehenengoak zentroaren erabiltzaileei buruzko ezaugarri nagusien informazioa jasotzen du, bai urtean izena emandako erabiltzaileen informazioa eta baita mailegu bidezko erabiltzaileen informazioa. Honela, informazio hau biztanleria heldu eta gaztearen eta sexuaren arabera banatzen da. Bigarren azpi-atalak maileguen informazioa jasotzen du jasotzaile motaren, utzitako euskarriaren eta baita hizkuntzaren arabera ere.

Hirugarren azpi-atalak liburutegi arteko maileguei buruzko informazioa jasotzen du: Euskal Autonomiaren barruan, Estatuan edota Estatutik Kanpo eginiko maileguei buruzko informazioa.

Bloke informatibo hau liburutegian eginiko kultur aktibitateak ezagutzeko zifrekin bukatzen da.

D.- Instalakuntzak eta sarbideak

Honakoak liburutegiei buruzko hainbat datu jasotzen ditu, irekitze orduak, azalera erabilgarria, apalen metro linealak, irakurketarako postuen kopurua eta erabiltzailearen arabera erabilgarriak diren ekipamendu informatikoen kuantifikazioa: barne erabilpen edota erabilpen publikorako.

E.- Automatizazioa eta Internet

Internetarako sarbideari buruzko informazioa, Interneteko konexioari buruzko informazioa, sarean liburutegiaren presentziari buruzko informazioa, web-ean OPAC-en existentzia duen ala ez; eta baita zentroek garaturiko funtzio automatizatuei buruzko informazioa.

F.- Gastuak eta Finantzaketa

Liburutegiek egiten dituzten gastuen tipologiaren xehetasunak hartzen ditu kontutan, eta baita bere finantzaketa iturriei buruzko informazioa.

G.- Pertsonala

Liburutegietako langileen ezaugarri nagusiak jasotzen ditu kategoria profesional, ordutegi, sexu, adin eta titulazioaren arabera. Azkenik, 2004. urtean liburuzainek garaturiko formakuntza gaiei buruzko zifra labur batzuk eskaintzen ditu.

Eginiko datuen bilketaren izaera kuantitatiboarekin batera, liburutegien lagin adierazgarri bati in situ eginiko bisita bat jasotzen du, bertan infraestruturak, liburutegiko ekipamendu informatiko, etab.ei erlazionaturiko hainbat aldagai egiaztatzeko helburuarekin. Eginiko bisita kopurua 107 liburutegitakoa da (*ikus* emaitzen xehetasunak dokumentu honen 3. atalean).

2.- EMAITZEN ANALISIAREN ALDERDI KUANTITATIBOA

EAEko udal liburutegien %92,5ak inkestaren betetzean hartu du parte; hau da, Sailak haseran emandako 282etatik 259k bete dute inkesta.

Eginiko azterketan lortutako zifra nagusietatik atera daiteke **3.589.709 liburutegi fondo** daudela elkarrizketaturiko 259 liburutegietan. **2004. urteko bisitariak guztira 4.600.000 pertsonak osatzen dute**, eta urteko erabiltzaile desberdinak 672.000ra heltzen dira. Liburutegi hauetan **lan egiten duten langileak 580 pertsona dira, eta 400etik gertu, Liburuzain edo Liburutegietako laguntzaileen kategoria profesionaletakoak dira**, gainontzeko langileak bekadun, bolondres, etab. bezalako kategorietan sartzen direlarik.

Azkenik esan liburutegi hauetako finantzaketa 24.250.000 eurotara iristen dela; hau da, batazbesteko 93.000 euro liburutegi bakoitzeko; gastuak finantzaketa honen %95 batera iristen direlarik.

a) **Bilduma**

Nahiz eta udal liburutegietako bilduma, euskarri dokumental mota ezberdinen barietate zabala batez osatuta egon, **liburuak eta txostenak dira gehiengoa, dauden fondoan %86,7arekin**. Dagoen fondo guztiaren %4,4-a ikusentzunezko dokumentuz osatua dago, eta berau zati berdinetan banatzen da audio eta ikusentzunezko dokumentuen artean.

Hirugarren lekuan mikroforma, material grafiko, etab. bezalako material bereziek osaturiko euskarriek osatzen dute, fondoan %1,1-arekin, dokumentu elektronikoek jarraitzen dietelarik fondoan eta seriaturiko publikazioen guztizkoaren %0,6-arekin.

Liburutegi fondoaren guztizkoaren laurden bat gutxienez euskarazko materialek osatzen dute, eta nagusiki publiko helduari zuzenduriko gaiez eta fikziozko gaiez osatuta dago.

Erosketa bibliografikoak 2004. urtean zehar 228.237 unitatekoak izan dira; hau da, 2004. urteko fondoaren %6,4-a. Behintzat, 2004. urtean erositako hiru unitatetik bat Euskarazko euskarrian dago.

Termino ebolutiboetan eta 2003. urteko informazioari dagokionez, **azken urte honetan %21,5-eko igoera eman da fondoaren kopuruan**; eta euskarri motaren arabera, ikusentzunezko dokumentuak izan dute hazkuntza erlatiborik handiena %59 –arekin. Dokumentu elektronikoak, fondo bibliografikoekin batera, dira hazkuntza erlatiborik baxuena izan dutenak: %12,8 eta %14,7-arekin hurrenez hurren.

b) Erabiltzaileak eta Mailegu zerbitzuak

2004. urtean zehar **4.627.134 bisitari zenbatu dira guztira elkarrizketaturiko 259 liburutegietan**, urte bete lehenago lorturiko bisitari kopuru antzekoa.

2004. urtearen bukaeran izena emandako erabiltzaileak guztira 58.411 dira. Hauetatik 26.790 (%46-a) erabiltzaile helduak dira eta 15.064 (%26-a) haur erabiltzaileak dira. Inskribaturiko gainontzeko erabiltzaileak ezin izan dira banakatu sailkapen horretan. Sexuaren arabera sailkaturiko inskribaturiko 10 erabiltzaileetatik sei emakumezkoak dira.

Udal liburutegietan 2004. urtean zehar erregistraturiko maileguan egondako lanak guztira 2.342.438 dira. Kopuru honetatik, %65,3-a (guztira 1.530.349) liburuaren maileguari dagokio, %15-a ikusentzunezko dokumentuei eta %14,7-a soinudun dokumentuei.

Elkarrizketaturiko 259 liburutegietatik, **112k liburutegi-arteko maileguak egiten dituzte**; hau da, azterturiko liburutegien %43-aren artean, guztira 2.986 mailegu kontabilizatzen direlarik. Liburutegi-arteko mailegua, oinarrian, Euskal Autonomia Erkidegoko liburutegien artean egiten da, jaso edota emandako dokumentuen %6-a soilik Espainiako edota nazioarteko liburutegien artean egin da.

2004. urtean **gela zerbitzua aurrera eramaten duten liburutegiak 54 direla egiaztatu da**. Urte horretan, guztira 192.568 kontsulta egin dira gelan, zeinetatik %2-a bakarrik ez den konpondu liburutegien zerbitzuen aldetik.

2004. urtean guztira aurrera eraman diren aktibitate kulturalak 4.974 izan dira, eta honela banatu dira; lpuinen orduak 1.014-rekin, Irakurketaren Animazioa 724-rekin, Erakusketak 498-rekin eta Literatur Sariak 65-ekin. Guztira 1.877 aktibitate eraman dira aurrera Berrikuntzen, Irakurketaren, etab.-en Gidaren edizioarekin loturik.

c) Ekipamendu Bibliotekarioa: Automatizazioa

Liburutegiko batzbesteko 5,5 ordenagailu daudela egiaztatu da (1.427ordenagailu guztira), **1,74 inprimagailu liburutegiko; 0,95 fotokopiagailu eta 0,44 eskaner zentro bibliotekario bakoitzeko**.

Ekipamendu informatikoari dagokionez esan **hiru ordenagailuetatik bi jendearen erabilera eksklusiborako direla**, gainontzekoak liburutegiko pertsonalak barne izaerarekin edo pribatuarekin erabiltzeko daudelarik. Erabilera publikorako dauden ordenagailuen %80 Interneti konektaturik daude, barne izaera edo izaera pribaturako ezarriak dauden ordenagailuen artean Interneti konektaturikoak %92-a osatzen duten bitartean.

Elkarrizketaturiko liburutegien erdiak OPAC-a dute, 2004. urtean 555.085 kontsulta egin zitzaizkiolarik OPAC-ari.

Kontsultaturiko gainontzeko ekipamenduak, liburutegi kopuru oso murriztu batean aukitzen dira, ondrengo koadroan ikus daitekeen bezala:

	Ekipamendu hauek dituzten liburutegiak	Guztizkoaren arabera ekipamendu hauek dituzten liburutegien %
Internetarako sarbidea	223	86,1
Irudi Irakurgailuak	44	17,0
Soinu Irakurgailuak	50	19,3
Mikroformen Irakurgailuak	22	8,5
Telebistak	53	20,5
Ondare Digitala	25	9,7
Web Orrialdea	43	16,6
Web-ean OPAC-a	75	29,0
Z39.50 Zerbitzaria	74	28,6

d) Gastuak eta Finantzaketa

Elkarrizketaturiko **259 liburutegiek 23.018.375 eurotako gastua** izan dute; hau da, **liburutegi bakoitzeko batzbesteko 88.874,03 euro**. Gastuen %82-a gastu arruntei dagozkie (18.870.684), gainontzeko %18-a inbertsioetarako gastuek osatzen dutelarik (4.147.691).

Gastu arrunten barnean, liburutegietan lan egiten duen pertsonalaren gastua, 2004. urtean, 12.842.133 eurotara igotzen da eta gastu arrunt guztiaren %68,1 osatzen du. Erosketa bibliografikoetan 2.334.033 euro gastatu dira (%12,4), gainontzeko gastuak liburutegiek antolaturiko Aktibitate Kulturelei eta bildumaren mantentze gastuei dagozkielarik.

Azkenik eta gastuekin erlazionaturik, esan inbertsioetara zuzenduriko gastuen hiru laurdenak eraikuntzen erosketa edota zabalkuntzara bideratu direla, gainontzekoa liburutegietako altzari eta ekipamenduak erosteko izan delarik.

EAEko udal liburutegiek 24.238.847 euro izan dituzte euren finantzaketarako; batazbesteko 93.586,28 euro liburutegi bakoitzarentzat (%5eko soberakin finantziarioa). Espero zen bezala eta kontutan harturik liburutegi hauek eskaintzen duten zerbitzua, finantzaketa horren jatorria, oinarrian, Udaletxeetatik dator (%96,1), eta finantzaketa horren %3,4-a liburutegiek eskaintzen duten Zerbitzuetatik edo autofinantzaketatik eratorria da.

e) Pertsonala

Udal liburutegietako guztizko langile kopurua 2004. urtean 582 pertsonakoa da, ondorengo moduan banatzen delarik:

-	Pertsonal Bibliotekarioa	70
-	Liburutegi laguntzaileak	321
-	Enpresa pribatuetako pertsonala	60
-	Bekadunak eta Bolondresak	21
-	Pertsonal espezializatua	16
-	Beste pertsonala	94

Liburutegietan lanaldi osoan lan egiten duen pertsonalaren kopurua 342koa da (%58,8), gainontzeko pertsonalak lanaldi partzian lan egiten duelarik. 2004. urtean udal liburutegietan lan egin duen pertsonalaren kopurua, lanaldi osoan 447 langile izatearen baliokidea izango zen; 1,72 langile liburutegiko.

Liburutegietako pertsonala 36 eta 45 urte bitarteko emakume funtzionarioa izateagatik karakterizatzen da.

3.- EMAITZEN ANALISIAREN ALDERDI KUALITATIBOA: LIBURUTEGIEI BISITAK

Atal honek, Euskal Autonomia Erkidegoko Udal Liburutegien Azterketaren markoan, liburutegiei eginiko bisiten operatibaren garapenaren emaitzak analizatzen ditu.

Guztira **107 liburutegi** bisitatu dira ondorengo banaketarekin: liburutegien **%50-a** bainan gehiago Bizkaian dago kokatua, **%32,7-a Gipuzkoan eta %16,8-a Araban**.

Bisitak 2.005eko martxoaren 16 eta apirilaren 15-a bitarte egin ziren.

3.1.- LIBURUTEGIEI EGINIKO BISITEN EMAITZA NAGUSIAK

Liburutegia eta Ingurunea

- **Helbidea:** helbideari buruzko datuak zehaztasunez egiaztatu dira, eta datuok zehatzak ez ziren kasuetan zuzendu egin dira. Liburutegien %96-a Eusko Jaurlaritzak errazturiko helbideetan dago kokatua, eta %4-a bakarrik kokatzen da beste helbide batzuetan, orain gutxi egoitzaz aldatu dutelako edota ohiko eraikuntzetan egokitzapen lanen ondorioz beste egoitza batetara mugitu beharrean aurkitu direlako.
- **Irisgarritasuna:** legezko ikuspuntu batetatik, entitate publikoentzat nahitaezkoa da euren instalakuntzetara edozein pertsona sartu ahal izateko baliabideak izatea, oztopo fisikoak kenduz eta sarbideak malda, igogailu, etab.-ez moldatuz, horrexegatik indikatzaille hau kontutan hartu da aldagai interesgarri bat delako ingurunearen azterketan. Kasu gehienetan, liburutegiek ezindu, pertsona heldu etab.-entzako moldaturiko sarbideak dituzte edo beheko solairu edota igogailu bidezko sarbidea duten solairuetan kokatzen dira (%69). Liburutegien %31-a goiko solairuetan daude kokatuta eta pertsona talde horientzako beharrezkoak diren baliabideak faltan dituzte, nahiz eta liburutegi hauetako batzuk egokitzapen lanak dituzten proiektatuta, edo legeak eskatzen dituen ezaugarriak dituzten eraikuntzetara mugitzeko intentzioa duten.

- **Eraikuntza:** irisgarritasunarekin jarraituz, garrantzitsua da esatea liburutegia erdigunean kokaturik dagoen edota aldiz hirigunetik urrun kokaturik dagoen, horrek liburutegiaren asistentzian eragin baitezake, batez ere biztanleria oso banandurik duten udalerrietan. Hala ere, egiaztatu ahal izan da liburutegien %91-a erdigunetik gertu dagoela, udalerrietako plaza nagusien inguruan edota udaletxe edota osasun zentro, ikastola, etab.-en ondoan, edo beste kasu batzuetan tren, autobus edo metro geltokien inguruan. Gainera, kontutan hartzeko biztanleria kopuru eta azalera duten udalerrri batzuetan sukurtsal bat bainan gehiago dago udalerriko bizilagun guztien beharrezan aurre egiteko.

Ezaugarriak eta Ekipamendua

- **Ingurunearen baldintzak:** lekuaren banaketari dagokionez, ikus daiteke bisitaturiko liburutegien erdiak bainan gehiagok (%52) zonalde bereiztuak dituztela pertsona heldu, haur eta baita informatika, ludoteka, hemeroteka, ikasketa, etab.-entzako. Kontutan hartu behar da %79-ak kalifikazio hobezin bat duela seinaleztapen eta instalakuntzen erosotasunean, zeren kasu gehienetan, liburutegi berriak edota berritu berriak dira, eta hauek infraestruturaz modernoak izan dira hornituak. Bestalde, %39ak gela bakarra du, normalean udalerrri txikiak liburutegietan kokatuak, bainan hauetatik %64-ak balorazio positibo bat izan du seinaleztapen eta erosotasunean. Azkenik, badago liburutegien portzentaia txiki bat (%7) zeinak, nahiz eta gela bakar batez osatuak egon, berau haur eta helduentzako eremu ezberdinetan banatzen den, eta hauetatik %88 batek seinaleztapen eta instalakuntza egokiak dituen.
- **Sarbide libreko bolumenak:** liburutegien %87 batean erabiltzaileak liburuzainaren bitarteko lanik gabe kontsultak egin ditzake bolumenetan. Hauetara heltzeko baliabide materialak (eskailerak, aulkiak, etab.) behar dira, batipat hauek biltegitratzeko leku nahikoa ez dagoelako, libururik zaharrenak edota erabilera urriena dutenak goiko apaletan kokatzen direlarik; hala ere, hau zentroen %10 batean solik gertatzen da.

- **Ekipamendu informatikoa:** Bisiten operatiben emaitzak erakusten dute EAE-ko udal liburutegiek eguneroko funtzionamendurako teknologia berriak integratu dituztela, gehiengoak egunero ordenagailuekin lan egiten baitu eta kasu askotan erabiltzaileen esku jartzen baitituzte. Interneti buruz esan, bisitaturiko liburutegien %84-ak sarearekiko konexioa dutela, konexio hori ez dutenen %15-aren aurrean, nahiz eta kasu batzuetan beronen instalakuntza aurreikusirik egon.

Erabiltzaileak: Ezaugarriak eta Interakzioa

- **Ohikoenak diren erabiltzaile motak:** azken urteotako eboluzioak garbi uzten du aldaketa bat ematen ari dela liburutegiak betetzen dituen funtzioetan, dokumentaziorako soilik dagoen zentro batetatik, kolektibo ezberdinen arteko bilgune, zentro ludiko eta informazioa elkartrukatzeko zentro, etab. izatera pasa delarik. Berrikuntza dinamika honetan, ezinbestekoa da erabiltzailearen tipologia ezagutzea (heldua, gaztea, haurra edo ikaslea) eta eskatzen duena jakitea, honela liburutegiak aspirazio horietarako interakzio eta adaptaziorako beharrezkoak diren mekanismoak ezarri ditzan. Bisiten operatiben ostean, egiaztatu ahal izan da liburutegira doan erabiltzaile ohikoenaren tipologia galdetu ondoren liburuzainen erantzuna anitza izan dela, ez dagoelarik bata bestearen gainetik dagoen kolektiborik, baizik eta denak egiten dutela liburutegien erabilpen bat antzeko portzentaletan (ondoren adierazten diren kolektiboak euren artean gurutzatzen dira eta horregatik portzentaileen arteko gehiketak 100 bainan gehiago ematen dute): helduak liburutegien %60-etan daude present, haurrak %63 batean, gazteek %50 batekin jarraitzen dutelarik eta ikasleak liburutegien %44 batean daude present.
- **Liburutegiko zerbitzuen erabilpen ohikoenen motak:** hauei buruzko ezagutza zabalago batek, liburutegiek erabiltzaileen eskura uzten dituzten prestazioen hobekuntzan laguntzen dute. Bisiten ostean lorturiko datuek adierazten dute mailegua zentroen %90-ean ematen dela, urrundik gainontzeko zerbitzuek jarraitzen diotelarik: ikasketa eta irakurketa %42 eta %41 batekin hurrenez hurren, Internet %23ko presentzia batekin, eta azkenik, haurrei zuzenduriko beste erabilera batzuk (ludoteka, “etxekolanen” edo eskolarako lanen egitea, etab.) %17ko presentziarekin.

- **Gelan kontsultak:** Gehiengoak (%79) datu hau erregistratzeko sistemarik ez dute, nahiz eta badagoen kolektibo txiki bat (%21) datu hau kontutan hartu eta kontabilizatzen duena. Kasu gehienetan (%78) konteoa eskuz egiten da erabiltzaileak liburuak bueltatzen dituenean, liburuak apaletatik hartzen diren bakoitzean idatziz. Kasu batzuetan sistema elektronikoak ere erabiltzen dira horretarako (%19).
- **Liburutegi eta erabiltzailearen arteko interakzioaren indikatzailak:** bi agenteak zein modutan erlazionatzen diren erakusten duten hiru aldagai kontrolatu dira:

  - **Kurtsoen antolamendua:** liburutegiak eskaintzen dituen zerbitzuetan (OPAC-ari kontsultak, Interneten informazioa bilatzea, etab.) erabiltzailea formatzera zuzendua. Liburutegien gehiengoak (%79) ez du inolako kurtsorik antolatzen, asistentzia ez delako gehiegizkoa izaten, baizik eta indibidualki azaltzen da liburutegiaren funtzionamendua eta bertan eskaintzen den zerbitzua; soilik %21-ak dute urte osoko formakuntza ekintzak, ia beti eskola taldeei zuzenduak.
  - **Erabiltzaileek fondo berrien erosketa eskatzeko aukera:** kasuen %88 batean, erabiltzaileak erosketa eskariak egin ditzakete, beti ere interes orokorrerako materiala denean. Hala ere, zentroen %12ak ezin dute bere publikoaren eskariei aurre egin, orokorrean, baliabide ekonomikoek mugatzen dutelako.
  - **Iradokizunetarako buzoi baten existentzia:** liburutegi eta erabiltzailearen arteko komunikazioa errazteko; liburutegien %55-ak ez du iradokizunetarako buzoirik, baina horrek ez du galarazten erabiltzaileek euren proposamenak liburutegira helarazteko, liburuzainarengana zuzenean joanda. Iradokizunen gehiengoak ordu egien zabaltearekin, liburu zehatz batzuen erosketarekin, instalakuntzen hobekuntzarekin, etab. daude erlazionaturik.

Indarrak, Ahitasunak eta Hobekuntzarako Proposamenak

Bisiten operatibaren zeharkako helburuetako bat liburategietako pertsonalak aktibitatea garatzen dueneko eguneroko errealitatera hurbiltzea izan da eta gertutik ezagutzea arduratzen dituzten gaiak, zeinak ondorengo puntu klabeetan laburbildu daitezkeen:

- **Azalera:** liburategiek aurre egin behar duten gaietako bat azalera faltarena da, bai liburuaren erakusketarako eta baita erabilerarik gabeko bolumenen kokapenerako. Liburategien berezko izaerak, jadanik bertan dauden lanak, urte horretan editatzen direnak eta jadanik horrenbesteko erabilera ez dutenak erakus ahal izateko, eremu zabalak eskatzen ditu. Hala ere, zentro gehienak horretarako prestatuta ez dauden eraikuntzetan daude kokatuta eta hauek zaharkiturik eta txiki geratu dira biztanleria asko hazi den udalerrietan; horregatik egokitzapen lanak egitea edota beste establezimendu egokiago batzuetara lekualdaketa egitea beharrezkoa egiten da kasu batzuetan. Zentzu honetan ikusi ahal izan da, udaletxeen aldetik, infrastrukturak hobetzeko joera bat, bisitaturiko liburutegi asko eraikuntza berrietara lekualdatzeko prest baitaude, nahiz eta udaletxe bakoitzaren inplikazio maila udalerrri batetik bestera asko aldatu.
- **Pertsonal falta:** ikuspuntu bibliotekariotik, liburategietako lantaldeak handitzeko beharra ondorengo arrazoietan ikus daiteke:

  - Kasu gehienetan arduradun bakarra dago liburutegian, baina aurrera eraman behar dituen lan guztiak kontutan harturik (publikoari arreta, erosketak, irakurketa garatzeko animazioak, apaletako bildumen antolamendua, garbiketa, katalogazioa, etab.) beste pertsona baten interbentzioa eskatzen du.
  - Liburutegi batzuk itxi egin behar izaten dute arduradunen baje aurrean, inolako ordezkaketa sistematik ez dutelako.
  - Erabiltzaileen ordutegia zabaltzeko eskakizunek, eskakizun hauei aurre egiteko beharrezko giza baliabideak kontratatzea eskatzen dute.

- Kontutan hartzekoak dira udaletxe batzuk egoera honi aurre egiteko egiten ari diren esfortzuak, Enpleguko Institutuzio Nazionalarekin 6 hilabeteko epealdietarako pertsonala ezartzeko akordioak ezarriz.
- Kasu batzuetan liburuzainen haserrea aipatu izan da kategoria eta kontratuen gaiari dagokionez, zeren batzuetan euren kategoriari adosten ez zaizkien lanak egitera behartuta ikusten baitira eta jasotzen duten ardura ez da euren soldatetan erreflejatzen. Hala ere, garatzen ari den liburutegiei buruzko normatiba berrearen aurrean itxaropen handiak sortu dira, non beraien aldarrikapenak kontutan hartu daitezkeen.
- Liburutegiaren izaera: badira liburutegiaren esentzia hutsaltzen duten bi kolektibo: alde batetik, ikasleak zentroetara joaten dira ikasketa gela bat izango bailitzan eta honek eskaintzen dituen zerbitzuak ez dituzte kontutan hartzen, baizik eta azterketak prestatzera mugatzen dira, eurek ekarritako materialeekin; honek beste erabiltzaile askok kanpoan geratzea eragiten du eremuen okupazio altua dela eta. Hala ere, egoera hau ez da ohikoa liburutegi guztietan, batzuk horretarako gela bereziak baitituzte edota udaletxeak lokalak errazten dituelako ad hoc, zeina EAEko liburutegien sarearen garapenean garrantzitsua izan beharko lukeen tendentzia den. Bestalde, zentro batzuk haurren publikoak monopolizatu ditu, euren gurasoek aisialdirako leku bezala hartzen baitute (etxekolanak egin edota jolasteko), kontutan hartu gabe beste erabiltzaile batzuei agin ahal zaien kaltea, eta nola ez liburuzainari, zeinak batzuetan irakasle partikular eta zaintzaile lanak egiten dituen. Aurreko kasuan bezala, badira publiko mota honi erantzuna emateko ludotekak eta gela bereziak dituzten liburutegiak. Benetan, arazo biei aurre egiteko konponbidea kolektibo hauentzat eremu propioak egokitzea izango litzateke eta haurren kasuan eurentzako aktibitate bereziak antolatzea, horretarako udaletxeen laguntza beharrezkoa delarik.

- **Liburutegietako pertsonalaren gaitasunen garapena:** EAEko udal liburutegiak sare telematiko bakar batean biltzeko Absysnet sistema martxan jarri zenetik, sistema horretan sartzeko beharrezkoa den aurre-katalogazioa eta programa informatikoaren bidezko liburutegiaren kudeaketa aurrera eramateko, prestakuntza beharrak aurkitu dira. Horregatik interesgarria izango litzateke Eusko Jaurlaritzak, Absysnet-en garapenaren aldekoa denak, katalogatzen ikasteko kurtsoak eskaintzea edota katalogatzen ez dakiten liburutegietan horretarako profesional ekipo bat sortzea. Bestalde, Absysnet-en asistentzia zerbitzu bat garatu ahal izango luke kudeaketatik eratorritako arazoak konpontzeko. Azkenik, liburutegia erakunde publiko bat izatearen etengabeko garapenak, etengabeko eguneraketa eskatzen du, horretarako bertako langileek behar dituzten gaietan prestakuntza jasotzea beharrezkoa delarik: interkulturalitatea, zentroetara kolektibo inmigrantearen hurbilketa dela eta, informatika, eguneroko funtzionamenduan teknologia berrien integrazioa posible izateko, etab.
- **Liburutegien arteko harremanak:** positiboa izango litzateke liburutegien artean esperientziak elkarbanatzea, liburutegi bakoitzaren errealitateak ezagutzeko edo ideiak aldatzeko komunikaziorako sistema bat osatzea, honek liburutegi batzuen isolamendua hausten eta eredu komun bat garatzen lagunduko luke.
- **Erabiltzaileen aldetiko motibazio eza:** liburutegi batzuk ikusi ahal izan dute eskaintzen dituzten zerbitzu batzuk oso interes gutxi pizten dutela erabiltzaileen artean eta beharrezko ikusten dute udaletxeen eta Eusko Jaurlaritzaren inplikazioa, batez ere arlo ekonomikoan.

- **Udaletxea:** liburutegiak euren udalerrietako udaletxeen esku daude eta udaletxeen inplikazioak zuzenean eragiten du euren funtzionamenduan. Zentzu honetan, ikus ahal izan daitezke udaletxe batzuk kultura eta beronen sustapenarekin oso konprometiturik, eta beste batzuk beste lehentasun batzuk hartzen dituzte kontutan; hau udaletxearen beharrezanetan oinarritzen da, udalerrri bakoitzak bere ezaugarri eta problematikak dituelako, eta neurri horretan betebeharrei aurre egiteko gai izango dira edo ez: betebeharrak kulturalak, lan mundukoak, ingurugirokoak, etab. Aipatu dena kontutan hartuz, liburuzainek udaletxeen aurrean dituzten eskaerak ondorengo puntuetan zentratzen dira:

  - liburutegiaren zerbitzuen sustapenean inplikazio handiagoa;
  - bertako arduradunek egindako lanari errekonozimendua;
  - inbertsio handiagoa baliabide ekonomiko eta materialetan.

- **Eusko Jaurlaritzak:** organo honen aurrean liburutegiek dituzten eskaerak ondorengo ataletan oinarritzen dira:

  - Komunikazioaren hobekuntza: liburutegi batzuk antzematen duten isolamendu egoera ekiditeko informazio eta komunikazio bide batzuk ezarri beharko lirateke.
  - Dirulaguntzen politika: egun, dotazio ekonomikoen banaketa biztanleria kopuruaren arabera egiten da; baina hala ere, badira liburutegiak, zeinak euren izaeragatik, ez daudenak ados laguntzak banatzeko moduarekin, zeren beraien ustetan beste aspektu batzuk ere hartu beharko lirateke kontutan; hala nola, udalerrian dauden sukurtsal kopurua, bakoitzean liburu kantitate berdina izatea beharrezkoa delako.
  - Euskarri generikoa: liburutegien ustetan, Eusko Jaurlaritzak urtero bidaltzen duen liburu loteetan nobedade guztiak sartzeko dira, baina liburu tematiko eta material berezietan (CD-ak, DVD-ak, etab.) gabezia bat dute, batez ere euskaraz, eta liburutegia materiala erostera behartzen dute. Gomendagarria izango litzateke bidaltzeko diren aleen zerrenda egiterako orduan kriterio batzuk kontutan hartzea, adibidez: biztanle kopurua, udalerrian sukurtsal kopurua (honela, sukurtsal bakoitzak lote bat eskuratu ahal izateko), erabiltzailearen tipologia, etab. liburutegiek Eusko Jaurlaritzatik jasotzen dituzten bolumen askok ez baitute erabiltzailearen profilarik bat egiten eta deposituan pilaturik edo apaletan leku zoragarri bat okupatuz bukatzen dute.